

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt. Vidékre 5 frt. 50 kr.

Fél „ 2 „ 50 kr. „ 2 „ 75 „

Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Beck I. papirkereskedése.

Ide küldendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden közlemények.

HIRDETÉSEK DIJJA:

Három hasábos petitsor 6 kr. Nyitltéri három hasábos petitsor 10 kr.

Blyegdíj külön minden hirdetésért 30 kr.

A cholerajárvány.

A közegészségügy nálunk Magyarországon még oly kezdetleges fokon áll, hogy egy kitörő járvány esetére a megfelelő óvintézkedések gyakran nagyon későn és csak is akkor tétetnek meg, mikor a veszély már kitört.

Toulon városában kiütött cholerajárvánnyal szemben pedig czélszerűnek találjuk néhány fontos és köztapasztalatot alapuló óvintézkedést megbeszélni.

Ha az áll hogy a cholera az emberi közlekedés útjait követi, akkor nagyon világos, hogy kiterjedését csakis azáltal gátolhatjuk meg, hogy egy eddigelé egészséges vidéket vagy helységet minden közlekedéstől elzárunk; miután azonban gyakorlatilag ezen védszer soha ki nem vihető, csak oly intézkedésekre szorítkozhatunk, melyeknek kivitele kevesebb nehézséggel jár; fődolog, hogy a hatóságok a közegészségügy iránt érdeklődjenek, és azon legyenek, hogy a fennlévő hiányokat a lehetőséghez képest orvosolják.

Mindenekelőtt nagyobb néptömegek összejövetele megtiltandó volna u. m. országos vásárok, népvigalmak és más gyülekezetek.

Nagyon szükséges a piac szigorú megvizsgálása orvos-rendőri szempontból; a vágóhid és különösen a hús nagy figyelmet érdemel; s minthogy a romlott tej az emésztő szervekre károsan hat, naponta szigorú vizsgálat alá vétessék; éretlen gyümölcsöt pedig azonnal le kell foglalni.

Gyanus kutakat elzárni és túlnépesedett lakházak tisztántartására rendőrileg felügyelni okvetlen szükséges, a mi pedig a legfőbb óvintézkedésekhez tartozik, a fertőztelenítés.

Szépirodalmi csarnok

Aladár Szerelme*.

Irtá: FÜLÖP ÁRON.

Lengeti már szárnyát reggeli hűs szellő,
Ébred az örök nap útjára szökellő,
Öltöztet aranyba távol völgyet, halmot,
Füredeti sugárit ragyogó gyöngyharmat.
Susog berkek lombja, harsog madárének,
Róna sima tükrén fű, fa, virág ébred,
Csak hősök pihegnek szerte sátor-ágyon
Pilláikat fili mámor szülte álom.

De korább mint hajnal Gizella felébred
Kelti édes gondja szerelmes szívének
Álmadozó lelke szövi ébren álmát
Öntözi izzó vér keble rózsafáját
Epedő sohajba gondolatját önti
Küldi — nem is messze — Ellákját köszöntni
Maga pedig hallva pacsirta zsolozsmát
Mint habot a hattyu odahagyja ágyát.

Övezett köntösnek hullámi befutják,

* Mutatvány a Nádasy-féle pályázaton az akadémiai bírálók által legjobbnak talált s dícsérettel első helyen említett „Ellák” című pályaműből. Az általunk közölt rész a mű 6-ik énekéből van véve.

Meg kell vallanunk, hogy az eddigi szokásban volt fertőztelenítő eljárások egyike sem nyújtott tökéletes biztosságot arra nézve, hogy a ragályzó anyag alaposan és tökéletesen ártalmatlanná tétessék. Azon kérdés, mely szer használandó a desinfectióra jelenleg még nincsen megoldva.

Általánosan elfogadott vélemény szerint a carbolsav a kórmemző anyag megsemmisítésére kitünő szer, ezt bizonyítja első rendben Hoppe-Seyler számos kísérlete alapján, azt állítván, hogy már egy félszázalékos oldatban semmiféle alsóbb rangú szervezet meg nem élhet, s e nézetéhez járult még számos bűvár, ki hasonló eredményre jutott.

Ezekkel szemben Koch berlini tanár a carbolsavnak kevés hatást tulajdonít, állítása szerint ugyanis a carbolsav, vasvitrol, maró mész s. a. t. csak annyiban bírnak bizonyos értékkel, a mennyiben a bomlási folyamat csak megszüntetni képesek; szerinte csak is a sublimatoldat az egyedüli hatásos fertőztelenítő szer, mely a legnagyobb hígításban is a bomlást nemcsak megszünteti, hanem az alsóbb rangú szervezeteket meg is öli.

Mindazonáltal a carbolsav általános használatnak örvend, talán azért, mert szaga miatt a fertőztelenítő eljárás legkönnyebben ellenőrizhető és könnyű módon kezelhető.

Nagyon ajánlatos, hogy a város szegényebb sorsú lakossága a fertőztelenítő szereket ingyen kapja, és hogy minden háztulajdonos köteleztessék házat, az árnyékszéküket és az ürögödröket a legkielégítőbb mérvben fertőzteleníteni; ezenkívül szükséges, hogy a város különböző és könnyen elérhető helyein cholera-órségek állíttassanak föl,

hol mindig egy orvos található legyen, mert a cholera lefolyására nagy fontossággal bír az orvosi segítség azonnali alkalmazása.

Ágyak, fehérművek és mosható ruhák fertőztelenítésére ajánlatos az igen hígított sublimatoldat és a forró vizgőznek való kitétele, vagy pedig lúgszappanban való áztatása; ezen utóbbi szer fából való tárgyak, kövezet és falak fertőztelenítésére is alkalmaztatik.

A mi pedig az étrendet illeti, arra cholerajárvány idejében a legfőbb súly fektetendő, a felfúvó gyümölcsök, éretlen gyümölcs, romlott hús és más romlott anyagok különösen hátrányosak; azonban a gyomornak tulizgatása különben egészséges ételek által is elősegíti a choleraméreg behatását. Minden excettus mértéktelenség evés és irásban, éjjelezés és dorbézolás veszélyes; itt megemlítendő azon tapasztalat, mely szerint a megbetegedési szám minden ünnep vagy vasárnap utáni napon tetemesen gyarapodott és a cholera nagyobb mérvben dühöngött. Legjobb lesz, ha mindenki a megszokott ésszerű életrendnél megmarad, és semmi aggodalomnak vagy nyomasztó hangulatnak át nem adja magát.

Az étrendi hibákon kívül mindenki meghűléstől és átázástól óvakodjék nagy erőmegfeszítések, melyek a testet gyengítik mellőzendők gyenge testalkotású és időlt gyomor és bélhurutban szenvedő egyének, nemkülönben iszákosak leginkább ki vannak téve a járványnak, a miért is szükséges reájuk nézve a mértéktelenség.

Hánytató és hashajtó szerek használata cholerajárvány idejében mellőzendő; a legelső intézkedés pedig, mint már említve volt, azon-

India selymével termete ezédrusát:
Könnnyű kéz leontja gazdag hajaffürtit
— Aranytenger benne hattyukebel fürdik.

Feledé az isten teremteni szárnyat,
De pótolják kellőn könnyű piezi lábak;
S a mint ezeken így, ki a kertbe lebbent,
Tündér királynét se képzelhetnél szebet!

Csodálni kis perezre a nap is megállott;
Hajlongva borultak földre a virágok,
Rózsáliget völgyén ő maga lebegve
Szeme a turulos sátrakat kereste.

Legmagosan végre — tudja, hogy ki lakja —
Megállt tekintetje hosszu pillanatra
Tekintetje rajta, gondolata benne —
Szerető hívénél szerelmetes lelke.

S a mint így merengett ábrándjait szöve
Ősz Kada megállott nem is messze tőle,
Ő is korán ébredt, öreg ember régi,
Hanyatló nap alva, hajnal ébren éri.

Egy a mi altatja s a mi ébren tartja:
Sajgó fáradalmak rég nyomasztó karja,
Ma is hamar űzte szeméről az álmat
S jöt üdvözlétére a szerette lányak.

Nézte, hosszan nézte a merengve állót;
Maga is merengett — közeledni félvén —
Multak édes álmán, jövő verőfényén.
— Lekében a rémnek régi emlék támad,

Szeme elé tűnnek régi képek, árnyak,
Sajgó rég hegedt seb, hamvút tűz vet lángot
Régi multnak nézi az egész világot.

Jövője már ugy sínes, jelenje is cseppnyi.
Mit háta mögé tett, azt kell elővenni,
Hányja-veti sorba, szedegeti rendbe,
Jelenivel multit hasonlatba vetve:

A mik itt történnek, történtek-e ott is?
Mit a multban látott, látja-e azt most is?
S lelke a mint gondol, hamar önti szóba
Ma is előlpeve ősz Kada így szóla:

Megbocsáss királylány, gyönyörű szép gyermek,
Néma merengésből hogy ime felverlek,
Légy ma fűdözölve, százsorosan áldva,
Valósuljon lelked tündéres álma,
Hogy visszaidézett látásod sok képet,
Mit az idő keze régen szertetépett,
Hogy itt, eme helyen, o krályi kertben,
A mi lelkemben él, szemmel is felleljem.

De talán nem érted? érthetőn beszéllek!
Lakomázva töltök, tudod, a mult éjet,
Vitézi tornának áldomását tartva,
Későn ölelt által édes álom karja.
De az öreg ember mégis hamar ébred,
Hamar várja s hamar megunja az éjet
Velem is így történt, s hozzád jöttem nyomba
Ha atyád tán alszik, ne légy egymagadra.

nal orvosi segítséget igénybe venni.

Észleltetett, hogy a cholera a mélyen fekvő helyeket inkább meglepi, városokban leginkább a folyó közelében és a mélyen fekvő házakat legjobban támadja meg, ellenben azt tapasztalták, hogy magas fennsíkokon és hegységeken a cholera igen ritkán vagy soha nem fordult elő.

A járvány nem pusztít mindenütt egyenlő mérvben és valamint másutt, úgy nálunk sem fészkeltebe magát állandólag, úgy mint Indiában, miből következik, hogy a mi égaljunk alatt közvetlenül soha sem keletkezik hanem fertőzés útján jut el hozzánk. A cholera e század elején csak lassan tudott terjedni, most pedig a közvetlen vasúti összeköttetés gyorsaságával tová repült.

1817-ben kezdte még a cholera első nagy vándorútját és 1823-ban európai területre lépett át, azóta kisebb nagyobb időközökben látogatott meg bennünket. Hazánkban legutoljára az 1873-ik évben pusztított, s egész vidékeken, mint Arad megyében felette sok áldozatot kivánt.

Dr. Berliner Gusztav.

A külföld versenyének befolyása a magyar gabona kivitelére.

(folytatás)

(Cs-i) Amerikának nagy technikai haladása, közlekedési eszközeinek folytanos javítása és szaporítása — a másik bazis, melyre America gabona behozatalának szilardulása épül. Az Unio területéről majdnem Europa szivébe lehet az illető állam productumait szállítani.

A Panama szoros létesítésével kalifornia és délamerikai gabona termő vidékei közelebb hozhatók Europa piacaihoz. A vasúti építés roppont mérveket öltött Americában és 1883 évben. 114000 amerikai mertföldet tettek, hozzá nem számítva a Kannadában létesülő új Pacific vasutat. A belföldi hajózás szintén óriási. Tengeri kereskedelmi flottai pedig annyira felszaporodtak, hogy képes volna e flotta rajt, az egész világ kereskedését közvetíteni. Ezen tényezők következménye, azon mesés vitelbér, mely mellett az amerikai ugysis olcsón produkált terményeit Europa kikötőjébe szállíthatja. Innét pedig szomszéd országaink gonddal szabályozott vizein és nagy vasúti hálózatain szintén könnyen és relativ olcsó ár mellett nyerhetik és fedezhedik szükségleiket. Antwerpemből a Schelde; Rotterdamból a Rajna kitiűnően hajózható vizei közvetítésével. Genuából a Gotthard pálya Németország, Svajc és Olaszország részére viszi a szükségletét.

A Gotthard pályához kötött remények mind valósulnak, e pálya pedig ben-

S im a mint belépek, im a mint meglátlak,
Merengve mint tündért, magam is megállok:
Látásodon ébred lelkemben sok emlék,
Etel idejének láttam a legszebbjét.
Itt e palotában, e királyi kertbe
Lakozott nem is rég Etele szerette —
Itt lakozott, itt élt, emitt szállt a sirba
Worms legszebb leánya, gyönyörű Krimhilda,

Mert hogy Réka asszony — pora legyen áldott —
Eme földi utról ama másra szállott,
S mi a Kárpát-aljról nyomulánk e síkra
S széles e világon híres lett a szittyá:
Hire ment urunknak Szigfrid özvegyéhez,
Szive gyászát kész volt toldani ezéhez,
Kezet nyujtott kézért, szivet hozott szivért,
Két lélek egymásnak nagy hűséget ígért.

Hozta a nemes hölgy keble nehéz terhét,
Ápolva csirában nagy boszuja tervét.
Oh, hányszor merengett itt a távol kékjén,
Elhagyott hazája fellegeit nevéen.
Fojtott lélekzettel oh de sokszor néztem!
Gyönyörűnél szebb volt állva ilyenképen!
S ily gyönyörű képet — oly igazán éljek —
Im ma újra láték: királyi lány téged! . . .

Teljesült Ildának lelke forró vágya
Vért fizetett vérért Gunth s Gernot bátyja;
Hágen a gonosz hős, ki orozva gyilkolt
Megkapta bizony a Szigfridre mért gyilkot!

nünk nagyon érdekel, miután ezen vállalat van hivatala a velünk nagyban versenyző Oroszhon és India termékeit Közép-Európába szállítani. És valóban az érdekelt felek nagy buzgalommal dolgoznak, az igazgatóság nagy mérvű consessiokkal könnyíti versenyzőink előnyömlését. Azon cégnek, mely kötelezi magát évenként 6000 tonnat szállítani minden tonáért 2 francot, 8000 tonna szállítmánnal 2 $\frac{1}{2}$ francot s ezentul minden 2000 tonna gyarapodásnál, tonnáként 20 centimet rabattiroz. —

Más chimaerikusabb természetű tervek-ről nem is szolok, mint pl-Simplon vagy Szt. Bernát átfurása Marseille kikötő érdekében. Az Atlanti oceánnak a Földközi tengerrel való összekötése Bordeaux és Narbonne közt, melynek célja a Gibraltári szoros elkerülhetése.

Természetes dolog, hogy e rendkívüli verseny nagyban sújtja nyugot európai mezőgazdaságot.

Első sorban természetesen az angol mezőgazdaság sinli meg a jelzett versenyt mit kétség kívül bizonyít az is, hogy az angol bérlő osztálynál rendkívüli hanyatlás mutatkozik. 1876-ban 400, 1878-ban 800, 1880-ban már 1400 angol bérlő ment tönkre. —

Franciaországban — különösen a mezőgazdasággal foglalkozó vidéken mint például Normandiában; hol a hectáronként 100 — 120 frankos bérletek mellett sorba buknak a "bérlők.

A németországi agrármozgalmak és az ezek folytán keletkezett mezőgazdasági politikát reánk elég káros hatása után ismerjük.

A tények felsorolása után világossá lesz, hogy a közvetett hatás, reánk is sújtólag hat, és bennünk is háttérbe szorít, mit az utolsó gabona campagne árnyatlása szomoruan bizonyít, ezen ár hanyatlás pedig az említett verseny tényleges jelentkezésének tulajdonítható. —

(Vége következik)

A „Délmagyarországi tanító-egylet“ folyó 1884. évi július hó 14., 15. és 16-án

Nagy-Beeskereken tartandó

XVIII. GYÜLÉSÉNEK

ünnepély-rendje

1. Július hó 14-én fél 7 órakor este, a vasuton vendég ünnepélyes fogadtatása és a vasúti indóháztól azoknak a Ferencz József térre való bevonulása s innét a bizottság tagjai által kerületenkénti elszállásolása. —

2. Estve 8 órakor, választmányi ülés a kaszinó nagy termében. A gyűlést követi az „Ismerkedési estély“ a Rózsa-féle söresarnok

Teljesült Ildának lelke forró vágya
Tervét melyet itt szőtt nem szötte hijába.
S melybe elmerülve ma e helytt találak;
Teljesüljön szép lány neked is a vágyad!
Légy te szerelmedben boldog ahhoz képest,
De ha áldozni kell áldozni is képes.
A sir amott ime ama nagy sziv sirja;
Legyen a szent példa lelkedbe felírva! . . .
Réka, s két Hildának légy túlhaladója,
Fényes csillagoknak a legragyogóbbja.
Hogy a mire vágysz, ha teljesülve léssen
Hire szerelmednek mindörökre éljen!

S hogy teljesülni fog szentül hiszem, érzem
Kijut az örömből nekem is a részem,
Ez ősz fej megéri, e bágyadt szem látja:
Ellak oldalán ül a föld legszebb lánya!
Etelei idők Krimhildai szépe.
Csak addig éljek míg felülz a hun székre!
S kiket úgy szeretek ha boldognak látom:
Jöjj el kaszás halál s kaszálj le, nem bánom!

Ilyen szokat szolott a búséges Kada.
Hallatán Gizella könnyekre fakada,
Odaborult aztán jóságos szivére
S alig hallhatóan susogá fülébe:
Második apám vagy jó öreg te nekem,
Igaz szerelmedet soha sem feledem!
Szólt s tovább a mit nem mondhatot ajaka
Tuláradott szive melegén dobogta.

kertjében (Kleinnál), hol a vendégek tiszteletére a helyi dalárda s zenekar közreműködik.

Július hó 15-én, délelőtt 9 órakor, ünnepélyes megnyitása a „Délmagyarországi tanító-egylet“ XVIII. nagy gyűlésének a kaszinó nagy termében.

Délután 1 órakor, közebed a kaszinó kis termében. 4 órakor, a községi népis-kolában nagyságos Steinbach Antal, tanfelügyelő úr által rendezett lombfűrészet-, a helyi bizottság által rendezett tanszerkiállítás a helybeli női, bizottságnak az Ujvidéken tartandó női munkakiállítás engedélye mellett, a helyi szerb olvasóköri helyiségében rendezett „Előkiállítás megtekintése. Estve 8 órakor, műkedvelői színi előadás a Rózsa-féle szinkörben a „Délmagyarországi tanító-egylet“ segély-alap javára. A színi előadás után, táncmulatság a kaszinó nagy termében.

Július hó 16-án, délelőtt 9 órakor, megnyitása a „Délmagyarországi tanító-egylet“ közgyűlésének a kaszinó nagy termében. Délután 2 órakor, a kisdudóvoda, zárda, főgymnasium és szövő-iskola megtekintése 5 órakor, séta-zene a Rózsa-féle sörházkerben (Kioszk) s július hó 17-én, reggel fél 8 órakor, a vendégek kikísérése a vasúti állomáshoz.

Jegyzet. a) Tájékozásul megemlítettik, hogy a helyi bizottság elnöke, alelnökei nemzeti színű karszalagot, a titkár nemzeti színű csokrot; a szállásolási bizottság elnöke fehér karszalagot, tagjai fehér csokrot; az ünnepélyt rendező bizottság elnöke vörös karszalagot, tagjai vörös csokrot; a tanszerkiállítást rendező bizottság elnöke zöld karszalagot s tagjai zöld csokrot viselnek, jeleül annak, hogy a közönség felvilágosításért az illetőkhöz fordulhason b) A más időközben érkező vendégek a községi népis-kolában székelő szállásoló bizottságnál jelentkezzenek.

Kelt Nagy-Beeskereken, 1884. július hóban.

A helyi bizottság nevében:

Váry Mihály,
titkár.

Baaden Károly,
elnök.

Az állami közép-ipartanoda igazgatóságától.

A budapesti állami közép-ipartanoda igazgatóságá felhívja mind azon szülőket és gyámokat, a kik gyermekeiket a jövő tanévre a közép-ipartanodába

Ment aztán az öreg s maradt az magára
Zárt ajakkal némán jó sokáig állva
Aztán harmat kezét emel szivére
S epedő két szemét felvetve az égre:
Isten a világon mindeneknek atyja
Engedd legyek övé élve s ha kell — halva!
Megadod, hiszem meg, mit epedve kérek
Társá lesz ez a sziv az ő nagy szivének!

Tört fel kebeléből eme hang a lánynak,
S állt tovább meregve sátorán Elláknak.
— Ez alatt a sátrak zsongó zaja támad
Űzi már a reggel szemekből az álmat,
Ébrednek a hősök. Aladár is ébred
Tepnap kudarcza sajog még szivének
Ébredett szerelme, keble tüzes vágya
Űzi a kiráfit sátora nyitjába.

Nyoma látszik arcán tegnapi haragnak,
Vihara felhői most is háborognak.
Villámit szemének szórja szana-szerte:
Küzdni a világgal volna erős kedve.
Homloka redői de hamar simulnak,
Változik derültre borongó indulat,
Szive verése is kissé elakadt tán:
Tekintettel ott csüng Gizella alakján.

Egyedül — magára — bizony ily alkalmat
Tán maga Hadur is csupa egyszer adhat . . .
Ily gondolat villan lelkén át a hősnek
S alig mulik kis perc — mig palástot ölthet

kivánják adni, hogy azokat az általuk választandó szakban való előleges gyakorlat végett valamely műhelyben, vagy gyárban, az építészeti szakra készülőket pedig, építkezéseknél helyezték el a nyári szünidőre, mert ez után a felvételnél a gyakorlati előképzettség is mind szigorubbán megkivántatik.

Azon tanulók, a kik valamelyik középiskola negyedik osztályának bevégezése után lépnek a közép-ipaztanodába, jogosítva vannak az egyéves önkényességre.

HELYI HIREK.

* **Lapunk szerkesztője** néhány hétre városunkból eltávozván, a lapot ez idő alatt **Csákányi Henrik**, úr a lap eddigi munkatársa szerkeszti.

* **Városi Kapitányunk** Wittigschlager Károly úr e hét elején kezdi meg szabadságát és gyengült egészsége helyre állítása végett a korythniczai fürdőbe keres enyhülést. A helybeli „Banater Post”, midőn e hirt regisztrálja felemlíti azt is, hogy a kapitány úr, azon eszmével foglalkozik, miszerint a kapitányi tisztről lemond.

A motivum, mely a kapitány urat e resignatoria készíti abban leli Agyarazatát, hogy az on kör — mely rábírta, független, jól situált polgari állásat — a város kapitányi nehéz és gondterhes hivatalával feleserélni, nem adozik azon kellő elismeréssel, melyet a kapitány úr évek során át kifejtett buzgó és önzetlen tevékenységéért kiérdemelve jogosan, megillítné.

* **Messer Fülöp** városi tisztii ügyész távollétében, Feymann Gyula, tb. ügyész vette át az ügyészség vitelét

* **E hó ötödikén** a „Deutscher Männer gesangs-Verein” által rendezett „dalestely” a szokott sikerrel folyt le. Az ének piécek mellett Haubner János úr ezitorán játszott néhány kedvelt dalt, melyért szürü és méltó tapsokat kapott.

A „dalokat” táncz követte, mely vigan folyt késő éjig, azaz kora hajnalig.

* **A nagykikindai** „Dalárda zászló szentelési ünnepességéi alkalmával rendezett diszhangversenyűnél, a harmadik díjat a nagybecsereki dalárda nyerte el, melynek elnöke Steinbach Antal, kir. tanácsos és tanfelügyelő; ki szintén részt vett az ünnepélyességben.

* **A városi tanács** f. hó 7-én tartott gyűlésen elhatározta — a Dél-Franciaországban dühöngő kolera ellenében mind ama rendszabályok életbe léptetését, melyeket a m. kir. belügyministerium a mult évben kibocsátott.

Jänisch Oszkár úr, az árvízmentesítő társulat mernöke, e hó 6-án tartá esküvőjét Speibenwein Lujza kisasszonnyal.

* **A helybeli tornaegyesület** hir szerint, július hó 26-án, alapítókéje javára tánczvizalmat szándékozik rendezni, — A rokonszenvet tekintve, melylyel ez egyesület találkozik, fényes sikert engend következtetni.

Hamar indul gyorsan erős tervet szöve:
Itéletét hallja, ő magától, tőle:
Feleletét hallja, a szerelmi választ
Az a szív — had lássa választott, vagy választ...

Igy a bajnok nyitott a királyi kertbe
Bátortalan küssé, de csak eleinte.
Megriad kis percze lelke Gizelának —
Mint galamb, ha szellő lebbenti az ágat:
Fél, hogy reá lestek, eped, hogy jön párja
S reptülésre rézzen akaratlan szárnya;
Imigyen a szép lány, de pillnat mulva
Bajnok elé jobbát zavar nélkül nyújtja.

Fogadja örömmel, nyájas édes szóval;
Csevegő ki ajkán igéző mosolylyal;
Két szem tüze ontja szívbe ható nyilat,
Gyujtogató lángi a hős kebet víják,
Cseveg a virágról: szerelem van abban.
— Gerjedő szív egyre hangosabban dobban, —
Napsugárt magasztal — ő nap sugára,
Ujra ébredt földet — ő a koronája,

Csapkodnak a bajnok kebele hullámi;
Szólna miért jött csak tudna szót találni;
Hogy ha gondolatját nem verné bilincse.
A szerelmi bü-báj varázsa bilincse
De így soká szóltam, két szemem beszél csak.
— Megáradott folyam mig partja fölé csap
Ki a felszint látja, tusakodik hátha

† **Rögtöni halállal** mult ki f. h. 8-án Lutherer Teréz művirág és divatárusnő. A foganatosított obductio cónstatalása szerint, szivhűdés volt a halálkozója.

† **Deutsch Béla**, a városi bejelentési hivatal egykori főnöke, mint sajnálattal értesülünk szülő helyében Temerinben elhalt.

* **A felső városi** leány tanoda helyiségeiben közszemlére voltak kitéve, azon női kézi munkálatok, melyek az újvidéki női munka kiállítására készültek.

A nagyszorgalommal és sok esinnyal készült kézi munkák között, különös figyelmet ébraztett két olaj festményű genre-kép, melyeket Krancsevics Emilia kisasszony ritka ügyességgel festett; a képek finom kivitele a kisasszony szép tehetséget árulják el, és kívánjuk hogy Emilia kisasszony a vászonon, oly remeket teremtsen, mint nagybátyja a hegedűn.

* Tornaügy.

A tornaegyesületnek t. tagjai értesítettek, hogy a vivás tanítás megkezdődött. Sziveskedjenek tehát mindazok a működő tagok, akik vivni szándékoznak Csillag százados úrnál a vivó helyiségben (Andrejovics-féle ház) a tanítási órákban hétfőn, szerdán és pénteken este 6—7 óraközt jelentkezni.

Vasárnap, f. h. 20-án az egyesület a második, ez idei tornász-kirándulását fogja rendezni Sztaresovára. Elindulás reggeli 5 órakor. Jelentkezhetni a tornahelyiségben — reálgymnasium — a művezetőnél

A kirándulás sorrendje:

1. Gyülekezés reggel 1/2 órakor a reálgymnasium udvarában.
 2. Elindulás pont 5 órakor (a népkerten és vojloviczi erdőn keresztül)
 3. Egy órai gyalogolás után 1/2 órai pihenés.
 4. Pihenés közben verseny futás és verseny ugrás
 5. 1/2 órakor folytatás a gyalogolásnak Sztarcsóvára.
 6. 1/8 órakor megérkezés a Losdorfer-féle koresmában.
 7. Itt egyórai pihenés közben villás reggeli.
 8. Elindulás Sztaresováról Pancsovára 1/9 órakor.
- A villásreggeli italon kívül 30 krba kerül személynként.

* **Ismert kezezből** következő sorokat vettük. Folyó hó ötödikén Torontál és Temes megye alispánjai vezetőségük alatt, egy vegyes bizottság Gyurgyevó átadása, illetve megyénkbe történő bekebelezése végett, az alduiai telepés községekben megjelent

A bizottság és különösen Tallian Béla alispán úr, nagy örömmel és meglepetéssel győződött meg arról, hogy az alduiai telepítés áldást hozó kezebe van, hogy Gromon Dezső kormánybiztos úr Ó méltósága, rövid néhány hónap óta valóságos csodákat művel. A községek felvirágzása, a régi és új telepések teljes megelégedésükkel találkozott. Legjobban jellemzi a kormánybiztos úr hazafias és páratlan igazságszeretetét az, hogy a

Inkább apad mint nő örvényező árja:

De gyanutlan néző mig így tépelődik
Lassankint a hullám part fölé verődik,
Most egy új rohammal messze kicsap rajta
S későre menekvőt karjai közt tartja:
Eképen Gizella mig cseveg gyanutlan
Nő a hős keblének árja szakadatlan
— Most egy új rohammal messze kicsap rajta
Lány remegő jobbát aczél marók tartja.

Gizella! — Kiált fel a szerelmes bajnok,
S a daliás termet térdre porba hajlott, —
Ne beszélj virágról, ki magad virág vagy
Legszébbik rózsája széles e világnak,
De arról szólj lelkem szép gyönyörűsége:
Van-e szived, s ha van, adod e cserébe?
Szivedet e szívért, szerelmed örökre,
Hogy legyünk egymásé örökkön örökre!

Hogy vezessen e kéz, ez a piczi áldott,
Hintve a göröngyös ut fölé virágot;
Földi életemnek sötét északait
Viraszákak derengve csillagszem sugárid:
Hogy mindenem légy te s mindened én néked,
Tengere az üdvnek legyen ez az élet:
Adsz-e szivet szívért, Gizella, szólj, kérlek
Mindenne mi drága, szentjére az égnek!

telepések sajnálattal vették azon hirt, hogy Ó méltóságát, az őt méltán megérdemlő állam titkári állásra kiszemelték. Rimánkodott is e jó nép az alispán úrnak, hogy a magas kórmánynál szó szölojuk legyen, miszerint Ó méltóságát el ne hívják körtükből, addig, mig a telepítés nehéz műve teljesen befejezve nem lesz. — Sz.

* **A vásár** megkezdődött mind ama festői variatioval, melyek oly élénk, oly kellemes zajossá teszik a várost. A sátrak hosszú sora van felütve, és alkudozó asszonyok leányokkal előlva. A gyermekek vásár ajándékul nyert sipjaikkal ék-telen zajjal vegyülnek az árúkat kínáló mozgó sátras zsidó kiabalásiba. — A mézes kalácsos előtt ünneplő ruhájába öltözve alakudozikegy nyalka legény, kezében tartva mézes kalácsból készült szivet. Szeretné megvenni, ölelés, és csók jár majdan érte — de sok pénzt követel érte az árus.

A sziv kellő közepében illesztett tükörben nézegeti magát a legény, bajuszát pödörve egyet gongol és kiolvassa érte a követelt árt. Mert neki kedves, az oly sziv, melyben saját képét látja. — Másik sátor előtt látunk egy szép fiatal leánykát, ki csak ugy féloldalt, hogy anyja meg ne lássa alkudozik egy szivar szipkára, kedvéseinek szánta ő e vásárajándékot; ismeri is tán a practicus oldalát, hogy majdan ezental a csók után, nem érzi annyira a szivarka ízét, mert ez kellemetlen vegyülete az édes keserűnek. —

Az öreg gazda nagy műterellemmel pengeti a kaszát, nézi annak életét, mig jó oldal bordájá kazán nagyságu fazékat vásárol, kell most e fajta, mert sokan nyulnak az aratás idején a kanál után, meglevőt pedig a farsangon a leánya lakodalmán hogy kiürült belőle a „kiszela csorba” földhöz vágják a bajkos legények. Az ujaszony is oldala mellett áll, és a jövendő polgarnak kelengyét vásárol.

És így tart e sürgés forgás három négy napon át, mig fogy a pénz és fedezve a szükséglet, s ezután megint régi esend, régi unalom. —

* **Az aratása.** Az aratás már majd az egész országban megindult. A mult heti kedvező időjárás felette jótékonyan hatott a gabona megérésére; mindazon által a rosz áttelelés a késői fagyok május végével, a sok hidegeső, a rozsdá és a gyakori hideg szelek alighanem hagynak nyomokat az új termésű gabonán. Ha a rozsla nem tett kárt, mit szeretve hiszünk is, amennyiben ez csak a leveleket lepte el és csak ritkább helyeken rágodott magán a gabona szárán, akkor átlag középtermésre számíthatunk. A minőségre nézve ép oly eltérők és bizonytalannak a vélemények, mint a mennyiségre nézve. — A vetések szépen állnak környékünkön. Így a rétben, oly minőségű buza termett, minőt évek hosszú során át nem producealt e talaj. Franzfeld határán ugyan, nem oly fényes, mint e helyről megoszoktuk, de mindemellett kielégítő. — A zab, árpa szintén jónak mutatkozik, az előbbi gabonafaj ugyan, ma már csak kis mertékben természetik, de a bevetett talajok kielegítőek. Az eredmény ugyan ma nap még nem constatalható, mert még eséplések nem voltak, átlag véve azonban, jó közép termés eredményét várhatjuk. —

Piacunkra mult hét folyamán hoztak már árpát, melyet metermársánként 5 frttal vettek. Minőségén a hosszú esőzés nyomai látszanak. —

* **A helyi hajók** menetrendje P a n c o v a B e l g r á d - Z i m o n y között máj. 20-tól a következőkép allapittatott meg:
Pancsováról indul reggeli 8, déli 12 és esti órakor
Zimonyból „ „ 6, d. 10 1/2 és d. u. 3 1/2

I R O D A L O M.

„A színészet rendszere” a drámai jellemalkotás eszmei és technikai elvei a színészet történetéből, gyakorlatából vont tanulságok s az élet jelenségeinek megfigyelése alapján tárgyalva Irta Rakodezay Pál, a kinek eddig megjelent szin-padi tanulmányai szakszerű kritikái méltó figyelmet keltettek. A fenti című jeles mű terjedelménél és rendszerességénél fogva kiválik, aesthetikai irodalmunk hasonló termékei közül. A mű sok becses lélektanilag s bülesészetileg indokolt utasítást tartalmaz, s a pszichológiai problémákat nagy sikerrel oldja meg; A fiatal színésznek zedék hasznos könyvet nyert e műben.

A „Regényvilág” e kitűnő szépirodalmi vállalatnak 33 füzete is megjelent Révai testvérek kiadásában. Hazai írónk legjelesbjei állandó találkozási helyül tűzik ki a Regényvilág hasábjait. E megjelent füzetben ér véget, Baniczky Baj-

za Lenke kitűnő regény „Az erdei lak” — Ötvös Adolfnak „Egy pesti Don Juan” című regényének érdekes folytatása.

Robida szellemes műve „Szász év mulva”, a francia satyrius irodalomnak és a bizarr phantasiával bíró irónak e jeles terméke. A tárcza rovatban Catulle Mendésnek több csinos elbeszéléssel találkozunk. Az eredeti népregeket, a fordítás híven tükrözteti vissza.

A magyar természettudományi társulat könyvkiadó vállalatát egy újabb kitűnő művet bocsátott ki, Darwin nagybecsű munkáját „Az ember származása és az ivari kiválás” címén. A művet Dr. Török Aurel és Dr. Enez Géza egyetemi tanárok fordították, a műhöz Darwin beható életrajzát Dr. Margó Todor írta, ki egyszersmind a fordítás is revidálta.

— **Uj lapok.** Veszprémben e hó 6-án Veszprémi Közlöny című állat Lévy Imre főgimnáziumi igazgató szerkesztésében katolikus hetilap indult meg, mely nagy ügyes összeállítás, mint rokonszenves hangja által megérdemli az elismerést. — Ujvidéken e hó 6-án új német politikai hetilap-jelent meg, melynek címe „Neusatzer Zeitung” szerkesztője Keller István ügyvéd. Az eddigi Bács Bodrogher Presse mint politikai lap megszűnt s ezután ugyan oly, czimvel mint közgazdasági lap fog megjelenni. A volt szerkesztő Gallovis Konstantin visszalépett s most e lap szerkesztését újra Fuchs Emil vette át, ki sajtó vétség miatt két heti államfogságra volt elítélve. E lap mint politikai azért szűnt meg, mert Schulvereinos tendenciáit az ujvidéki derék német polgárság nem követte s a legutóbbi időben többen a lapot visszautasították.

Értesítés.

A magyar királyi állami reál-gymnásium részéről, a jövő tanévet illetőleg.

A pancsovai állami főreáliskola a nagymélt. vallás- és közoktatás-ügyi m. k. miniszteriumnak kegyes elhatározásából fokozatosan főgymnásiummá fogván átalakítani: a jövő 1884/5. tanévvél a gymnásiumi IV. osztály is megnyílik, a reáliskolai 4 alsó osztály pedig megszűnik.

A tanulók felvétele az 1884/5. tanévre f. é. augusztus 29. 30. és 31-én fog eszközölni délelőtti 8—12-ig az igazgatósági irodában. — A javító- és pótló-, valamint a felső osztályokat illető felvételi vizsgálatok aug. 28-án délelőtt és délután, a felvételi vizsgálatok az I. osztály jelentkezőkre nézve 29. 30. 31-én délután végre a magánvizsgálatok szintén aug. 29. 30. 31-én délután fognak megtartatni.

Az 1883. évi XXX. tcz. 10. §-a szerint az I. osztályba csak oly tanulók vétetnek fel, kik életük 9. évét már betöltötték. — Arról, hogy a népiskola 4 alsó osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy hasonló mérvű képzettséggel bírnak.

A keresztlevelet, illetőleg hiteles születési bizonyítványt a felvételre nemcsak az I. osztályba lépő tanulók kötelesek okvetlenül magukkal hozni, hanem azok is, kik idegen intézetből jelentkeznek a felsőbb osztályok valamelyikébe.

Azon tanulók, kik polgári iskolából gymnásiumba, vagy reáliskolába akarnak menni, kötelesek felvételi vizsgálatot letenni. (1883. XXX. tcz. 12. §.) — A felvételi vizsgálat díjmentes.

A főlvelelre a tanulók szülők egyikével vagy ezek helyettesével kötelesek megjelenni. — Azon szülők, vagy gyámok, kik nem laknak helyben, gyermekük főlvelelkor már alkalmas helyettest tartoznak bemutatni, kire a házi felügyeletés nevelésre nézve kötelességeiket és jogaikat átruházzák, hogy a gondviselésére bízott tanulót illetőleg az igazgatóság értesítését elfogadhassa.

Az I. osztályba lépő általában a más tanintézetekből jelentkező tanuló főlveleli díja 2 frt. 10 kr.; — ezenkívül a főlvelelnél minden tanuló az ifjusági könyvtár gyarapítására 1 frtot, az évi értesítőért szintén 1 frtot, ($\frac{37.778}{1882}$ sz. minist. rendele) tartozik fizetni.

A tandíj félévénként 9 frt., mely összeg a főlvelelkor, legkésőbb pedig szept. végeig, — a II. félvét illetőleg pedig 1885. január végeig fizetendő le. 3—2

Felelős szerkesztő: **Wigand János**
Főmunkatárs: **Dr. Fináczy Ernő**
és **Csákányi Henrik**.

Kiadótulajdonosok:
Wigand János és a „Beck & Koszanics cég”

HIRDETÉSEK.

2538 szám
tlkvi 1884.

Árverési hirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közlirre tétetik, hogy Lekics Proka opovai lakos végrehajthatónak Lekics Wasza opovai 103 sz. házközönség végrehajthatást szenvedett elleni 210 frt és jár. iránti követelés behajtása végette **1884 évi Augustus hó 5-ik napjának d. e. 9 órákor.** az opovai község házánál az ezen törvényszék területén fekvő Opova községi 720 számú telekjegyzőkönyvben foglalt következő ingatlanok u. m. 1 diüllő 87 hrsz. 2 hold II oszt. szántó 175 frt. 30 hrsz. 1 hold III oszt. szántó 70 frt. 5 diüllő 116 hrsz. 3¹⁰⁰⁰ I oszt. kaszáló 393 frt. 50 kr. ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön külön el fognak árvereztetni és akkoron magasabb ígért hiányában a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

A venni szándékozók kibocsátott a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy ova-dékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni.

Kelt a pancsovai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1884. évi Április 22-napján tartott üléséből.

Szmligovics, Popovics,
jegyző. 1—1 h. elnök.

Lakás változtatás.

Van szerencsém a nagyontisztelt hölgyeket értesíteni, hogy lakásomat a „Medvék-hez” címzett koresma helyiségétől rézsut átellenben, Weisz asztalos és Hütter kádár mester urak lakásaik közé-tettem át.

Kivaló tisztelettel
Weiszberg Rózália
okleveles szülészno

8094 szám.
tlkvi 1884.

Arverési hirdetmény.

Tekintve; hogy a vevő Lepojev Zsika az árverési feltételeknek a $\frac{2693}{1884}$ sz. végzésbeli felhívás daczára az árverési feltételeknek megfelelőleg a hatrálékos 378 frtyi vételért minteddig-elé le nem fizette- 1881 évi 60 t. cz. 186-ik §-a alapján a kérelemnek hely adatván a pancsovai kir. törvényszék mint tlkvi. hatóság részéről ezennel közlirre tétetik, hogy a

pancsovai g. kell. úrszínváltozási egyház végrehajthatónak Vukov Jován pancsovai lakos végrehajthatást szenvedett elleni 100 frt. tőke követelés ennek kamatai és a már megállapított per és végrehajthatási költségek költségekre kielégítése végett **1884 évi august hó 16-ik napjának délelőtti 9 órákrr** a kebelbeli tlkvi hatóság helyiségében az ezen törvényszék területén fekvő Pacsova városa 79 számú telekjegyzőkönyvben foglalt következő ingtnak u. m. A + 1. sz. a. 131 és 132 hr. és 794 számú ház a hozzá tartozó házhely és veteményes kert 1225. frt. ezenel megállapított kikiáltási ár mellett el fog árvereztetni és akkoron magasabb ígért hiányban a kikiáltási áron alól is elfognak adatni. —

A venni szándózők kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni. —

Kelt pancsovai kir. tszéknek mint tlkvi. hatóságnak 1881 évi Julius hó 1. tartott üléséből.

Lemberger, Stokka,
jegyző. 1—1 h. elnök.

2127 szám.
tlkvi 1884.

Árverési hirdetmény.

A pancsovai királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közlirre tétetik hogy Imre György végrehajthatónak Zsivanov Andrea és Jelena végre-hajthatást szenvedett elleni 280 frt. és jár. iránti követelés behajtása végett **1884 évi Szeptember hó 11-ik napjának d. e. 9 órákor** Idvor község házánál, az ezen törvényszék területén fekvő Idvor községi 638 szám tjkvben foglalt következő ingatlanok u. m. 73 hrsz. II diüllőbeli 3 hold I oszt. szántó 315. rt. 93 hrsz. II diüllőbeli 3 hold I oszt. szántó 315 frt. és 8 hrsz. 500□-öl szőlő 262 frt. ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön el fognak árvereztetni és akkoron magasabb ígért hiányában kikiáltási áron is elfognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy ova-dékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni.

Kelt a pancsovai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1884 év Aprill 22 napján tartott üléséből.

Lemberger, 1—1 Stokka,
jegyző. h. elnök.

Az egyesült gazdasági gépgyárak

ezelőtt

EPPEL és BUXBAUM
Augsburg, Sonthofen, Wels-ben

és

Bécs II. Praterstrasse 50

ajánlják elismert kitűnő minőségű gyártmányaikat mint:
Mindenféle **Járgány** fekvő, oszlopos, szállítható **Közvetítők** szijkerékkel, homlok- vagy kúp-kerekekkel.
Közlesepők vas- és fa-állványon.
Járgánysepők szalma-rázóval és rostával.
Tisztító esepők gépek **Járgány hajtásra.**
Gőzsepők szeges-és sínés dobbal.
Gőzmozgonyok fekvő- és álló kazánal.
Szecskavágók (Bentall), kukorica morzsolók, daráló malmok, répvágók, sor- és szórva-vetőgépek, Tigris szénagyújtók, Perry szénaforgatók, Baker és Baker-féle rosták, Trieurók, szivattyúk, stb. stb. legjobb és tartós kiállításban jutányos árak mellett.

Catalogusok és árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Közvetítőknek jutalék.